

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DÜŞLERİ

The Dreams of University Students

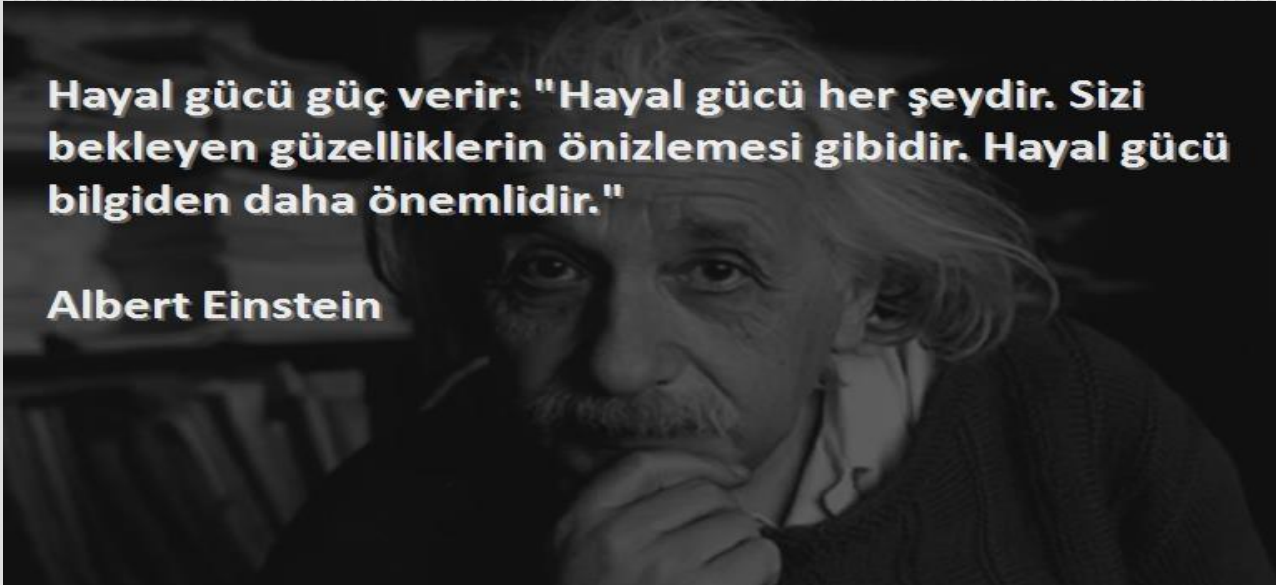
Araştırmacılar:

- İdris Şahin
- Necla Şahin Fırat
- Yunus Remzi Zoralođlu

GİRİŞ

- Üniversiteler, toplumsal katmanlar arasında geçiş sağlayan araştırma yoluyla bilgi üreten, gereksinim duyulan insan gücünü yetiştiren, rasyonellik, demokratiklik, bilimsellik ve özgürlük gibi değerleri oluşturan, eleştirel düşünmeyi geliştiren yükseköğretim kurumlarıdır
- Türkiye’de öğrenciler, zorlu bir yarış sonunda üniversitede öğrenim görme hakkını elde etmektedir. Üniversiteye geçiş güçlüğünden ötürü ortaöğretim öğrencileri ve ortaöğrenimini tamamlamış gençlerin önemli bir kısmı, açıkta kalmamak, bir meslek edinmek, yaşamını güvenceye almak gibi nedenlerle, düşledikleri bölümlerde öğrenim görmeyi seçmek yerine, daha az ilgi duydukları ya da hiç ilgi duymadıkları bölümleri tercih etmek durumunda kalmaktadırlar.

Oysa Albert Einstein

sözünden hareketle düşlemek, bireylerin iç dünyalarının ve yeteneklerinin zenginliği ölçüsünde gelişmelerinin başlangıç noktası olarak görülebilir.

- Türk Dil Kurumu (TDK) Sözlüğünde “**hayal etmek**” bir şeyi zihinde tasarlayıp canlandırmak; “**düşlemek**” bir şeyi, bir kimseyi, bir durumu istenilen biçimde tasarlamak, zihinde canlandırmak; “**düş**” ise mecazi anlamda; gerçek olmayan şey veya gerçekleşmesi istenen şey olarak açıklanmaktadır. Bu çalışmada da düş, düşlemek veya hayal etmek sözcükleri bu anlamlarıyla kullanılmıştır.
- Üniversite öğrencilerinin hayata ilişkin düşlerinin ya da hayallerinin saptanmasının, hem öğrencilerin hem de ülkenin geleceğine ilişkin beklentiler açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı; üniversite öğrencilerinin sınırsız maddi olanaklara sahip olmaları durumunda ne yapmak ya da ne olmak istediklerini ortaya koymaktır.

YÖNTEM

- Bu çalışma tarama modelinde, **nitel** bir araştırmadır
- Araştırma verileri “Üniversite Öğrencilerinin Beklentileri ve Sorunları” adlı ölçekte yer alan “Sınırsız maddi olanaklara sahip olsaydınız yaşamınızda ne yapmak ya da ne olmak isterdiniz?” sorusu aracılığıyla toplanmıştır.
- Araştırmanın **evreni** 13 kamu üniversitesinde birinci ve son sınıf öğrencisi 1504 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir.
- Bu araştırmanın **örnekleme** 33 fakültenin 26 farklı anabilim dalında okuyan (%51) birinci sınıf, (%49) dördüncü sınıftır. Öğrencilerin yaklaşık %51’i kız, %49’u erkektir.
- Veri çözümlemede **içerik analizi** kullanılmıştır
- Veriler, **açık uçlu soruyla** toplanmıştır.
- Veri çözümleme sonucunda elde edilen görüşler 17 kategoride toplanmıştır. Kategoriler, katılımcıların görüşlerinin yoğunlaştığı kategori sırasına göre bazıları aşağıda incelenmektedir

Muhtaçlara/yardım kuruluşlarına yardım etmek, hayır işleri yapmak

- Bu kategori katılımcıların, okul, hastane, üniversite, cami, aşevi, yurt, kadın sığınma evi, kütüphane vb. yaptırma veya bu gibi kurumlara, yoksullara, öğrencilere, yaşlılara, hasta ve kimsesizlere, sokak çocuklarına yardım etme isteklerini içermektedir. Katılımcıların ifadeleri en fazla bu kategoride yoğunlaşmıştır. Bu görüşler (%14,9) tarafından ifade edilmiştir. Bu ifadelerden bazıları aşağıda görülmektedir:
- **Başkalarına eğitimlerini tamamlama yönünden maddi destek sağladım. Yardım derneklerinde çalışırdım.**
- Bu bulgu yardımseverliğin, bireycilik yerine toplulukçuluğun, **bencillik** yerine diğerkâmlığın göstergesi olarak düşünülebilir.

Kendi işini kurmak

- Bu kategori, katılımcıların şirket, fabrika, eğitim kurumu, işyeri vb. sahibi olmak istediklerini anlatmaktadır. Bu kategorideki görüşler (%13,7) tarafından ifade edilmiştir. Bu ifadelerden bazı örnekler aşağıda verilmektedir:
- **Kendime ait laboratuvar açmak isterdim. Kendi işimi kurmak isterdim. Çok kapsamlı bir sağlık merkezi kurardım.**
- Görüşleri bu grupta toplanan katılımcıların bağımsız çalışmayı yeğledikleri, güçlü olmak ve çalışma yaşamlarını yönetmek istedikleri, emir almaktansa emir vermeyi tercih ettikleri, başka bir ifadeyle işlerinin patronu olmak istedikleri söylenebilir.

Dünyayı gezmek

- Bu kategori, katılımcıların dünyayı dolaşarak farklı kültürleri, dilleri, ırkları, yemekleri tanıma, tarihi ve turistik yerleri gezip görme ve inceleme yapma gibi amaçlarla gezme isteklerini ifade etmektedir. Bu kategorideki görüşler (%11,4) tarafından ifade edilmiştir. Bu ifadelerden bazıları aşağıdadır:
- **Bütün dünya ülkelerini gezmek ve kültürlerini tanımak isterdim. Dünyanın yedi harikasını görmek isterim. Dünyadaki bütün madenleri gezerdim. Dünyayı dolaşıp belgesel çekerdim**
- Bu kategorideki görüşler, insanoğlunun yaşadığı gezegeni tanıma arzusundan kaynaklanmış olabilir.

Sportif, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikte bulunmak.

- Bu kategori, katılımcıların sportif, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikte bulunmayı ve bu tür etkinliklerin yapılabileceği alanlar açmayı istediklerini belirtmektedir
- Bu ifadelerden bazıları şunlardır:
- **Tenisçi olmak isterdim. Formula-1 pilotu olurdum. Film yapımcısı olurdum. Yayınevi kurup dergi çıkarırdım. Müzisyen olmak isterdim.**
- Bu kategorideki görüşler (%9,1) tarafından ifade edilmiştir. Bu ifadelerden anlaşıldığı kadarıyla öğrenciler, sportif, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikleri gerçekleştirecekleri ve kendilerini ifade edebilecekleri ortamlara gereksinim duymaktadır.

Mesleğini yapmak

- Bu kategori, katılımcıların halen okudukları bölümü bitirerek, mesleklerini yapmak istediklerini göstermektedir. Bu kategorideki görüşler (%8,5) tarafından ifade edilmiştir. Bu ifadelerden birkaç örnek aşağıda görülmektedir:
- **Bölümümle ilgili araştırmalar yapardım. Yine aynı mesleği seçerdim. Yine gemi mühendisi olmak isterdim. Mesleğimde ilerlemek isterdim. Aynı mesleğimi yapardım.**
- Bu sonuç bu katılımcıların ilgi duydukları ve sevdikleri bir alanda öğrenim gördüklerini ve yine bu alanda çalışmak istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Sınırsız olanak istememek/normal, sakin bir hayat sürdürmek.

- Bu kategori, iyi bir insan olmayı, mutlu bir yuvada sevdikleriyle sade bir yaşam sürdürmeyi, sınırsız parayı reddetmeyi, sınırsız maddi olanaklara sahip olmaları durumunda yaşam biçiminde herhangi bir değişiklik yapmama isteğini vb. anlatmaktadır. Bu kategorideki görüşler (%5,6) tarafından dile getirilmiştir. Bu ifadelerden bazıları aşağıda verilmektedir:
- **Çok yüksekte gözüm yok iyi bir mesleğim olsun yeter. Sakin bir hayat istiyorum. Sınırsız maddi olanaklara sahip olmak istemem. Hayatımdan memnunum, maddiyat önemsiz.**

Çalışmadan yaşamak

- Bu kategori, katılımcıların çalışmama, gezip eğlenme, tembellik etme, yan gelip yatma hayallerini gerçekleştireceklerini içermektedir. Bu kategorideki görüşler (%2,9) tarafından dile getirilmiştir. Bu görüşleri yansıtan ifadelerden birkaç örnek aşağıda verilmektedir:
- **Hiçbir şey yapmazdım, ömrümü uyumakla geçirirdim. Serseri olurdum. Gece kahvede, sabaha kadar meyhanede olmak isterim. Yan gelip yatarım. Parayı bankaya atar faizini yerdim.**

Eğitim gormek istememek

- Bu kategori, katılımcıların üniversite öğrenimini bırakacaklarını, eğitim görmeyeceklerini vurgulamaktadır. Bu kategorideki görüşler (%1,1) tarafından ifade edilmiştir. Bu katılımcılardan bazıları:
- **“Kesinlikle üniversiteye gitmezdim.”, “Okulu bırakıp iş hayatına atılırdım.”, “Üniversite saçmalığından kurtulmak isterdim.” ve “Okulu bırakırdım.” şeklinde görüşlerini açığa vurmaktadır.**
- Bu katılımcıların üniversite eğitiminden tümüyle beklentilerini yitirdikleri anlaşılmaktadır.

SONUÇ

- **Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin sınırsız maddi olanaklara sahip olmaları durumunda, ne yapmak ya da ne olmak istediklerine ilişkin düşleri ya da hayalleri incelenmiştir. Araştırmadan çıkarılabilecek temel sonuç, öğrencilerin toplumun genel düşünüş ve kültüründen çok farklı düşlerinin ya da hayallerinin olmadığı şeklinde ifade edilebilir.**

KAYNAKÇA

- Abowitz, D.A. ve Knox, D. (2003).Goals of college students: some gender differences. *College Student Journal*, 37(4), 550-556.
- Açıkgöz, K. (1988a). Üniversite (eğitim bilimleri) öğrencilerinin eğitimlerine ilişkin görüş ve önerileri. (Yayınlanmamış araştırma raporu), Malatya.
- Açıkgöz, K. (1988b). Üniversite (eğitim bilimleri) öğrencilerinin eğitimlerine ilişkin beklentileri, doyum düzeyleri ve sorunları. (Yayımlanmamış Araştırma Raporu), Malatya.
- Alemdaroğlu, A. (2005). Bir imkân olarak gençlik. *Birikim*, 196(21-30).
- Armağan, İ. (2004). *Gençlik gözüyle gençlik: 21. yüzyıl eşliğinde Türkiye gençliği*. İstanbul: Kırkısraklılar Vakfı Yayını.
- Atabek, E. (tarihsiz). *Kuşatılmış Gençlik (2. Baskı)*. Altın Kitaplar.
- Aycan, Z. (1998). Endüstri ve örgüt psikolojisinde toplumsal kültürün yeri. (Ed. Suna Tevrüz). *Endüstri ve Örgüt Psikolojisi-II*. (sayfa, 21-34). Ankara: Türk Psikologlar Derneği yayını.
- Baltaş, A. (2001). *Değişimin içinden geleceğe doğru ekip çalışması ve liderlik*. (2. Baskı). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Barnett, R. (1990). *The idea of higher education*. Buckingham: Open University Press.
- Bilgin, N. (2000). *İçerik çözümlemesi*. İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Crain, W.C. (1987). Erikson: Yaşamın Sekiz Evresi (25-49). *Ergenlik Psikolojisi (Der. B. Onur, 2. Baskı)*. Ankara: Hacettepe Taş Kitapçılık.
- Çitil, M., İspir, E., Söğüt, Ö. ve Büyükkasap, E. (2006). Fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin profilleri ve başarılarını etkilediğine inandıkları faktörler; K.S.Ü. örneği. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 69-81.

- Duran, Ö. (2002). *Toplumsal kültürün örgüt kültürü ve organizasyon yapısı üzerine etkileri (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdem, F. (1996). *İşletme kültürü*. Ankara: Friedrich-Neumann Vakfı ve Akdeniz Üniversitesi Yayını.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S. ve Şimşek-Bekir, H. (2005). Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479-496.
- Gündoğar, D., Gül, S. S., Uskun, E., Demirci, S. ve Keçeci, D. (2007). Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doyumunu Yordayan Etkenlerin İncelenmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 10(1), 14-27.
- Hofstede, G. (1993). Cultural constraints in management theories. *Academy of Management Executive*, 7(1), 81-94.
- Kazgan, G. (2004). Alan araştırmasının genel sonuçları. (Ed. G. Kazgan.). *İstanbul Gençliği: Gençlik Değerleri Araştırması (sayfa, 31-81)*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis.(2. Baskı)*. London: SAGE.
- Okçabol, R. (2007). Yükseköğretim sistemimiz. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Scott, P. (2002). Küreselleşme ve üniversite: 21. yüzyılın önündeki meydan okumalar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(1), 193-208.
- Serin, N. (1979). *Eğitim ekonomisi. (2. Baskı)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını.
- Şahin, M.C. (2007). Sanayi Toplumundan Sanayi Sonrası Topluma Farklılaşan Gençlik Hallerinin Sosyolojik Görünümü. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2,157-177.
- Şanher, N. ve Şener, H. F. (2001). Mesleki Eğitim Fakültesinin Çeşitli Bölümlerinde Okuyan Öğrencilerin Eğitim Gördükleri Bölümlerden Memnun Olma Durumları ve Beklentileri. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, (1.cilt), 7-9 Haziran 2001. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi*.
- Şişman, M. (2002). *Örgütler ve kültürler*. Ankara: Pegem.
- TDK (2009). *Türkçe sözlük.(10. Baskı)*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Tuncay, S. (2000). Türkiye’de gençlik sorunlarının psikolojik boyutu. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, 1(1).
- Umbach, P.D. ve Porter, S.R. (2002). How do academic departments impact student satisfaction? Understanding the contextual effects of departments. *Research in Higher Education*, 43(2), 209-234.
- Yaylalı, M., Oktay, E., Özen, Ü., Akan, Y., Özer, H., Kızıltan, A., Naralan, A., Doğan, E.M., Özçomak, M.S. ve Aktürk, E. (2006). *Üniversite gençliğinin sosyo-ekonomik profili araştırması. Erzurum Atatürk Üniversitesi Yayın No: 955*.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (2. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK (1998). *Üniversite öğrencileri aile gelirleri, eğitim harcamaları, mali yardım ve iş beklentileri araştırması. 03.11.2009 tarihinde <http://www.yok.gov.tr/egitim/raporlar/ailegel.html> adresinden elde edildi.*
- YÖK (2007). *Vakıf üniversiteleri raporu. 11.03.2009*

Teşekkür Ederim:)